

Nr 624

av herr Lövenborg m. fl.
om förbud mot s. k. enarmade banditer.

”Automatspelet utgör i många fall en oskyldig form av förströelse. Sådant har sedan lång tid tillbaka förekommit på nöjesfält, i folkparker o. dyl. utan att det därvid framkommer mera påtagliga olägenheter.”

Så hette det i SOU 1972:52. Resultatet av betänkandet blev att de redan då så omdiskuterade enarmade banditerna skulle få förekomma även i fortsättningen, men beskattas. Det skulle innebära en sanering av branschen, hette det.

Utvecklingen under senare år har visat att de enarmade banditerna i allt större omfattning har blivit en legaliserad form för utplundring, där potten delas av staten och de enskilda spelföretagen. Förr spelade några få i skumma källarlokaler, nu stöter vi på ”banditerna” i restauranger och andra typer av näringsställen och lokaler.

De enarmade banditerna är spelet där den spelande i längden alltid förlorar. Man drar i en spak och ser klockor, apelsiner och körsbär virvla förbi. Har man tur kan det rassla i skålen, men i 99 fall av 100 går den spelande därifrån fattigare än vid spelets början.

Det förekommer i alltför stor omfattning att pensionärer spelar bort större delen av sin pension. Just på pensionsdagarna är omsättningen påfallande stor. Skolungdom spelar bort sina pengar, och många ensamma söker på detta sätt fylla sitt behov av spänning och i någon mån gemenskap med andra som också gripits av denna dyrbara ”fluga”.

Så här beskriver en av dem som drabbats av spelets berusning: ”När jag gick hit i kväll visste jag att jag skulle förlora. I början blev jag förtvivlad då jag förlorade 100 kr. Nu spelar det ingen roll hur mycket jag förlorar. Jag har gripits av ett vansinne som kanske är värre än alkoholism. En dag skall jag sluta. Det tänker jag ofta, men jag tvivlar på att det går.” (Expressen 30.7.1974)

Genom de små insatserna är banditerna förledande, men totalbeloppen kan ändå bli stora. Många spelar bort tusentals kronor i fåfängt hopp att få insatsen åter.

Däremot är de enarmade banditerna en bra affär för ägarna. Visserligen kostar apparaterna upp till 20 000 kr. per styck, men den investeringen är fort intjänad. Man räknar med att medelapparaten går med ett par tusen kronors vinst i veckan, men många apparater, placerade på lukrativa ställen, kan inbringa sin ägare 10 000 kr. i veckan.

Det multinationella företaget Bally är en stor intressent i branschen. Bally Manufacturing Corporation är världens största spelföretag och äger Bally Scandinavia AB, som nu omsätter närmare 40 milj. kr. på den svenska marknaden.

Att staten via skattelagstiftningen har gått in i branschen gör inte geschäftet smaktligare eller mindre förlustbringande för dem som hypnotiseras av apparaternas citroner och apelsiner och den fåfänga tanken på rik utdelning. De enda som blir rika är tillverkare och ägare av apparaterna.

"Banditspelet" är ett surrogat för mänsklig gemenskap och bättre organiserade former av förströelse. Många söker kompensation för en trist miljö utan konstruktiva aktiviteter. Men det är ett dåligt surrogat, och det kan inte vara riktigt att samhället skall profitera därpå och inte heller att enskilda skall kunna berika sig på mänskliga behov som borde fyllas på annat och bättre sätt. Den tid som har gått sedan den nya lagen om automatspel trädde i kraft har redan visat att man därmed inte löste de mänskliga problem som måste skjutas i förgrunden.

Det finns flera olustiga typer av kommersiellt spel, vilkas lagliga existens bör ifrågasättas, men någonstans måste man börja uppröjningen i den nuvarande djungeln. De enarmade banditerna är på grund av sin lockande karaktär och lättillgänglighet en växande och speciell företeelse som nu bör sättas i focus för uppmärksamheten.

Med hänvisning till det anförda föreslås

att riksdagen uttalar sig för ett förbud mot s. k. enarmade banditer och hos regeringen hemställer om utarbetande av erforderlig författningstext.

Stockholm den 23 januari 1975

ALF LÖVENBORG (vpk)

KARL HALLGREN (vpk)

JÖRN SVENSSON (vpk)

i Malmö

TORE CLAESON (vpk)

INGA LANTZ (vpk)

RUNE PETTERSSON (vpk)

i Västerås